

LEJLIGHEDEN

DRONNINGENS PUNKT ⁶

Den 1. september besøgte Dronning Margrethe "Kongens Punkt", hvor beboerne tog varmt imod hende.

10 Fra fodboldspiller til byggemøder
Tidligere professionel fodboldspiller Johnny Thomsen har været i praktik hos Boligkontoret Fredericia.

12 Nyt seniorfællesskab i Dalegade
24 seniorboliger på vej, så snart der er skaffet ekstra p-pladser.

17 Hvorfor hedder min gade det?
I en ny miniserie kigger vi på historien bag udvalgte gadenavne i Fredericia – denne gang gadenavne indenfor voldene.

INDHOLD

DIT *lokale* BEBOERBLAD

6

3 Leder: Retfærdig affaldsløsning efterlyses... stadig

4 Kort & Godt

6 Bagom Dronningens besøg

10 Fra fodbold til byggemøder og beboerkontakt

13 Nyt seniorbofællesskab i Dalegade

14 Samarbejde og netværk gør forskellen

16 Brand i Skærbæk

17 Gadenavne

18 Gaderne indenfor voldene

20 Nyt fra Driften

BÆREDYGTIGHED

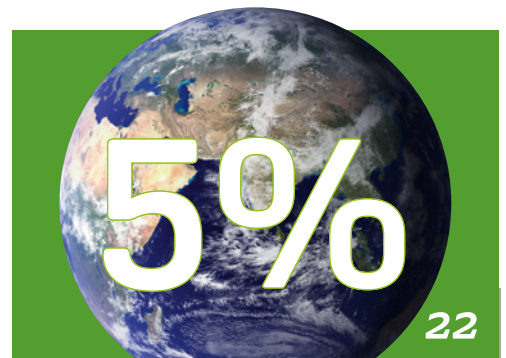
22 5%

10

17

22

Boligkontoret Fredericia

Vesterbrogade 4
7000 Fredericia
7622 1200
www.boligfa.dk
post@boligfa.dk

Beboerblad for
Boligkontoret Fredericia

Oplag 5.300

Redaktionsudvalg

Lis Gregersen (fmd.), Benny Jensen
(org.-bestyrelsen), Finn Muus (direktør),
Preben Lærche, Henrik Würgler,
Stefan Weihrauch, Bianca Lassen og
Joan Grønning (redaktør og journalist)

Produktion

TekstXpressen.dk

Grafisk design

Jasperseneca.dk

Foto

Jesper Seneca, Henrik Würgler, Finn Muus,
Stefan Weihrauch, Simon Døssing,
Joan Grønning, Johnny Thomsen mfl.

Næste nummer

Redaktionsmøde: 19. september 2023
Udgivelse: 30. november 2023

RETFÆRDIG AFFALDSLØSNING EFTERLYSES... STADIG

Hvor længe skal almene beboere i Fredericia Kommune betale mere for at få hentet affald i forhold til fx parcelhusejere?

✓ ORGANISATIONSFORMAND MIKAEL PAASCH

✉ mipa@boligfa.dk

Velkommen tilbage fra sommerferien, hvor du forhåbentlig mellem regnbyggerne har nydt de lange, lyse sommerdage på stranden, i haven eller et andet dejligt sted. Der er sikkert også blevet tid til at nyde alt det, som hører til en dansk sommer: jordbær, koldskål, nye kartofler, hyldeblomstsaft og gang i grillen – og masser af tid til hinanden.

Den travle hverdag er nu atter i gang, og vi i organisationsbestyrelsen og medarbejderne i Boligkontoret Fredericia er igen i gang med hverdagens opgaver, bl.a. problematikken om de stigende udgifter til affaldshåndtering.

I Boligkontoret Fredericia arbejder vi sammen med vores boligorganisationskolleger i Fredericia (boli.nu og Futura) om at komme i dialog med Fredericia Kommune om en bedre løsning til affalds-/ressource-sortering samt takstpolitik for vores tilsammen 7500 boliger.

Vi har ad flere omgange holdt fællesmøder for at drøfte den nuværende affalds- og takstpolitik i Fredericia Kommune, som økonomisk ikke tilgodeser de mange ændringer, vi frivilligt har gennemført gennem årene.

VI HAR GJORT VORES...

De seneste årtier er vi i vores etage-bebyggelser gået fra nedfaldsskakte med poser til beholdere til affaldsstationer, og nu også til nedgravede affaldsløsninger.

Med nedgravede affaldsløsninger kan én renovationsmedarbejder og én renovationsbil klare tømningen i selv store afdelinger. Det burde komme både kommunens renovationsafdeling og boligorganisationernes afdelinger til gode! Desværre er det – endnu – ikke blevet billigere for vores afdelinger og beboere. Tværtimod.

...NU EFTERLYSES EN RETFÆRDIG AFFALDSPOLITIK

Vi har (måske naivt) troet – og fået stillet i udsigt – at man fra kommunal side vil gå efter en dynamisk takstpolitik. Altså

at de, der sorterer mest og har mindst restaffald, også betaler mindst for at få affaldet hentet.

Det vil være en naturlig motivation for alle til at sortere bedre – og det igen vil give en langt mere fleksibel, fremtidsrettet og bæredygtig affaldssortering, som igen vil give mest genbrug og mindst muligt restaffald til forbrænding.

OPRÅB

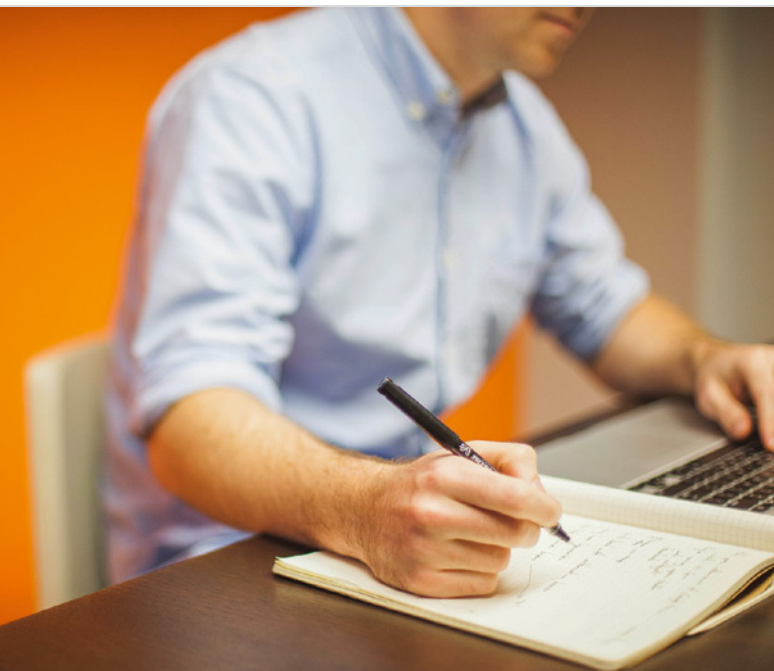
Vi efterlyser derfor en takstpolitik, hvor boligorganisationernes afdelinger ender med at betale for den mængde restaffald, de får afhentet; dvs. afregning bør ske efter vægt eller antal tømninger.

Den politik vil give vores beboere et økonomisk incitament til at sikre den bedst mulige affaldssortering – til glæde for både miljø og den enkeltes økonomi – samtidig med at vi som organisation kan få reduceret vores udgifter til affaldshåndtering i afdelingerne.

Rigtig god læselyst med dette nummer af vores blad.

Introkursus:

NY I AFDELINGSBESTYRELSEN? – ELLER OVERVEJER DU AT *stille op?*

Hvis du er nyvalgt til din afdelingsbestyrelse, så klæder vi dig godt på efterfølgende. Fx via "Introkursus for nyvalgte bestyrelsesmedlemmer", der bliver afholdt i oktober.

Efter en rundvisning i selve administrationen får du et overordnet indblik i, hvad arbejdet i en afdelingsbestyrelse indebærer, og hvilke 'spilleregler' der er – det handler i bund og grund om samarbejde og respekt for hinanden, hvis man vil opnå store resultater i afdelingerne.

Senere i bestyrelsesåret bliver du klædt endnu mere på med kurset "Vedligehold" og en hel dag i foråret: "NY-VALGTES DAG" med emnerne 'hvem bestemmer hvad', 'økonomi' samt 'god mødeledelse'.

Læs mere om, hvad det kræver at sidde i en afdelingsbestyrelse – scan koden:

Og læs folderen "Ny i afdelingsbestyrelsen" via denne kode:

OPGAVER

Afdelingsbestyrelsens opgaver er beskrevet i Loven om Almene boliger. Mange opgaver er derfor de samme, uanset om du bor i en afdeling i Haderslev eller Roskilde.

De fysiske forhold varierer fra sted til sted, ligesom mennesker og traditioner gør det: Nogle afdelinger er store, andre er små. Nogle har grønne udearealer, andre har parkeringspladser. Nogle har beboerhuse, andre har haver.

Idéer til ændringer og forbedringer i afdelingen kommer som regel fra afdelingsbestyrelsen. Og det er ofte hér, idéer til fremme af afdelingens sociale liv fødes og modnes – og sammen med administrationen finder I den endelige form, så visioner, lovgivning og økonomi hænger sammen.

VELKOMMEN til nye beboere

Vi siger velkommen til **174** nye beboere, der er flyttet ind i en af Boligkontoret Fredericias boliger de sidste tre måneder.

Book selv TIL GÆSTER OG FEST

Hvis du skal have gæster eller fest i weekender eller højtider

Nu kan du på den nye "Min-Side" logge ind, se ledige lokaler og selv booke dem direkte i vores system.

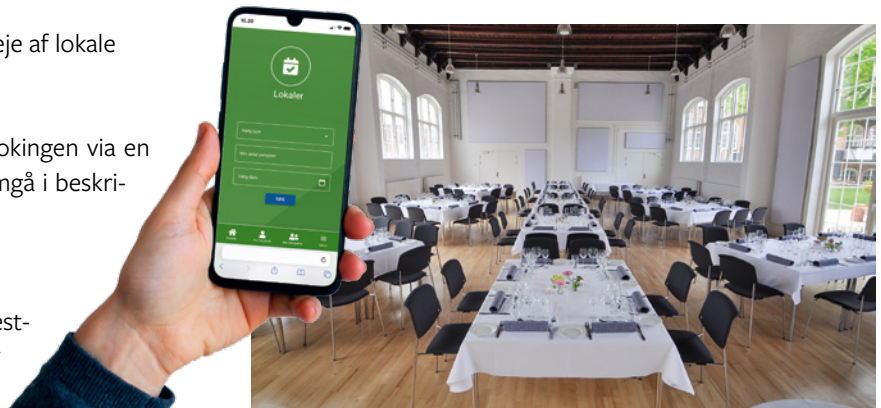
ENKLE TRIN

- log ind
- se ledige festsale og gæsteværelser
- se pris for leje af lokale
- book lokale.

Enkelte afdelinger ønsker selv at styre bookingen via en beboer i afdelingen. Det vil i givet fald fremgå i beskrivelsen.

PRISER

Hver afdeling fastsætter prisen for deres festlokale og gæsteværelser og også, hvem der har adgang til at leje dem.

- 'Intern' pris er den pris, afdelingens egne beboere skal betale.
- 'Ekstern' pris er prisen for beboere udenfor afdelingen.

BETALING

Uanset om du selv booker festsal eller gæsteværelse via MinSide eller direkte hos afdelingen, så bliver lejen opkrævet sammen med huslejen.

Ekstraordinært REPRÆSENTANTSKABSMØDE

Den 13. juni afholdt Boligkontoret Fredericia et ekstraordinært repræsentantskabsmøde i afd. 603's gymnastikhus på den gamle Købmagergade Skole, hvor 34 stemmeberettigede repræsentantskabsmedlemmer deltog.

På årets ordinære repræsentantskabsmøde den 24. maj var der ikke mødt 2/3 af de stemmeberettigede repræsentantskabsmedlemmer op, hvilket er kravet, hvis der skal ske vedtægtsændringer.

Den ønskede vedtægtsændring var en tilføjelse om, at Boligkontoret Fredericia er en 'nonprofit-organisation' – og når vi alligevel var i gang med en ændring, har vi også moderniseret sprog og henvisninger i vedtægterne.

Kernen i vores virksomhed som Almen Boligorganisation er at være nonprofit; dét har blot ikke stået klart nok i vores formålsparagraf, og derfor var en præcisering nødvendig for at kunne opnå store rabatter. Fx på Microsoft Office-licenser. Alle 34 fremmødte stemmeberettigede repræsentantskabsmedlemmer stemte for forslaget, og så var 2/3-bestemmelsen i vedtægterne opfyldt.

Tak til de fremmødte for opbakningen!

BAGOM DRONNINGENS BESØG

Rigtig mange møder og tusindvis af beslutninger og ændringer er også en del af et dronningebesøg i Fredericia. Vi har talt med nogle af dem, der var med i planlægningen og gennemførelsen af H.M. Dronning Margrethe II's sensommerbesøg på Kongens Punkt i Fredericia

✂ REDAKTØR JOAN GRØNNING

Når du læser dette blad, har du formentlig allerede i andre medier hørt, set og læst om Dronning Margrethes besøg i Fredericia d. 1. september som afslutning på årets sommertogt.

På LEJLIGHEDEN har vi valgt at gå bagom det enorme puslespil, det er, når en regent 'lige kommer forbi'. Fx de 25 minutter, hvor den kunst- og historieinteresserede dronning besøgte Kongens Punkt, hilste på beboer Lisbeth Larsen og sad i beboer Elise Gomes' have, mens hun fik historien om kunstværket til ære for de tidligere Syren-ansatte og historien bag navnet 'Kongens Punkt'.

BESØGET STARTEDE I FORÅRET

Allerede i foråret var der den første kontakt mellem Hoffet og Fredericia Kommune. Her bad Hoffet kommunen om at komme med forslag til steder, Dronningen kunne se i Fredericia, og hvor kommunen valgte emnet 'transformation'.

Der var mange forslag, og Kongens Punkt endte med at blive valgt. Her kunne Dronningen se kunst og samtidig høre historien om både Syren og baggrunden for navnet Kongens Punkt, der refererer til Frederik III's ønske om at gøre Fredericia til kongeby.

Herefter har der været flere fortropsbesøg og generalprøver med Kongehuset, PET og det lokale politi.

Gennem hele planlægningen har en hel masse mennesker været i gang med at detailplanlægge. Også Boligkontoret Fredericia.

BOLIGKONTORET FREDERICIA

“Vi blev da meget glade og superstolte, da vi fik at vide, at Majestæten gerne ville besøge vores bebyggelse Kongens

Punkt. Både bestyrelse, medarbejdere og beboere er glade for, at Fredericia Kommune i forbindelse med besøget sætter spot på bebyggelsen, historien og kunsten – ikke mindst fordi Fredericia som by har så meget historie”, fortæller direktør Finn Muus.

“Hoffet udvalgte en have i Kongens Punkt, som var ideel for Dronningen at sidde i, og hvor hun havde bedst udsyn til kunstværket i afdelingen. Derfor blev jeg bedt om at tage kontakt til den beboer, der boede der”, fortæller direktør Finn Muus. Og det indebar et opkald til London:

ELISE FRA KONGENS PUNKT

“Finn Muus ringede til mig d. 8. august, hvor jeg var i London. Han ville høre, om jeg ville have besøg af Dronningen, som så skulle sidde i min forhave, når hun besøgte Kongens Punkt”, fortæller beboer Elise Gomes om opkaldet, der gav hende hjertebanken:

“Det ville jeg selvfølgelig gerne, det er jo en folkefest, når Dronningen er i byen. Men desværre er jeg på ferie med familien den dag, men så sagde min nabo Lisbeth Larsen ja til at overtage den tjans”, smiler Elise Gomes.

LISBETH BLEV STAND-IN

”Ja, da Elise kom hjem fra London, kom hun straks ind med et ’nu skal du høre, Lisbeth’, og så fik jeg historien. Vi kunne begge mærke, at besøget betød mere, end vi begge troede”, fortæller Elises nabo, Lisbeth Larsen, der dermed overtog Elises plads på Kongens Punkt.

DRONNINGEN AF KONGENS PUNKT

Besøget blev en stor dag for Fredericia og fredericianere. Og dagen efter var alle glade for, at det gik godt.

”Det var en stor oplevelse at hilse på dronningen”, fortæller en glad Lisbeth Larsen dagen derpå.

Lisbeth Larsen og veninderne venter på Dronningens ankomst. Fra venstre: Jette Pedersen, Helga Nielsen, Helle Madsen, Lisbeth Larsen, Vibeke Sell, Jytte Madsen og Josefine Larsen.

”Jeg havde fået at vide, at når man hilser på Dronningen, så skal man holde afstand, så begge vores arme skal være strakte, når vi hilser”, smiler Lisbeth, der også fik nej, som det er traditionen.

Mens Dronningen hørte historien om Kongens Punkt, stod Lisbeth sammen med Dronningens hofdame Annelise Wern og ceremonimester Lasse Harkjær, der begge spurgte interesseret ind til boligerne og afdelingen.

Resten af dagen – og måske endnu? – hyggede beboerne i afdelingen sig samme, efter det officielle var overstået. Flere neje og bukkede, hver gang de så Lisbeth, og de kalder hende vist endnu ’Dronningen af Kongens Punkt’.

Dronningen blev kørt rundt i en golfbil under sit besøg i Kanalbyen, fordi de små veje ikke er egnede til karet og heste. Golfbilerne fik Louise Jonsson fra Kanalbyen skaffet fra Campingpladsen Aarøs Perle, fordi de er nogle af de få golfbiler i Danmark med nummerplader på.

"Dronningens Punkt"

Kanalbyens vært, adm. dir. i Realdania By & Byg Peter Cederfeld, fortalte om kunstværket i midten til ære for de tidligere Syrenansatte. Leder af Fredericia Museerne, Karsten Merrald Sørensen, fortalte historien bag navnet "Kongens Punkt".

"Jeg kender det almene liv og dét at bo alment med fællesskabet i højsædet. Jeg har løbet rundt i alle gårdene i Kristinebjerg-området. Det har lært mig at møde mennesker i øjenhøjde", fortæller Johnny, der udover at være sympatisk og ydmyg har en professionel tilgang til at arbejde – både som professionel fodboldspiller og som praktikant i Boligkontoret Fredericia.

FRA FODBOLD TIL BYGGE- MØDER OG BEBOERKONTAKT

Johnny Thomsen er tidligere professionel fodboldspiller i bl.a. FCK – og så har han netop været i praktik som bygningskonstruktør i Boligkontoret Fredericia

REDAKTØR JOAN GRØNNING

41-årige Johnny Thomsen er en ægte fæstningsdreng; opvokset alment i Høgegården og skoleelev på Egumvejens Skole, der i dag er en del af Kristinebjerg Skole.

Johnny er også tidligere professionel fodboldspiller i både Fredericia FC, Sønderjyske, FCK og Randers FC og fik 3 kampe på A-landsholdet som højre back/højre midtbane.

Og så har han været i praktik hos Boligkontoret Fredericia.

Hvordan hænger dét nu sammen?

Ja, det har vi på LEJLIGHEDEN valgt at finde ud af, så vi har spurgt Johnny Thomsen elv om, hvorfor han i en rimelig høj alder valgte at uddanne sig som bygningskonstruktør. En uddannelse, Johnny tager på Horsens University College, og som slutter 1. januar 2024.

STORT SKRIDT

Skridtet fra professionel fodboldspiller til bygningskonstruktør-praktikant er stort. Meget stort – og så måske alligevel ikke, når man er Johnny Thomsen:

"Jeg husker min barndom som fællesskab både på legepladsen og når vi spiste aftensmad sammen i afdelingen. Heldigvis arbejder Boligkontoret Fredericia at få tidligere tiders fællesskab tilbage", siger Johnny og henviser til Danmarks største Boligsociale Helhedsplan i netop Fredericia.

"Jeg er opvokset alment i Fredericia, har en HF og sælgeruddannelse, og så har jeg i flere år købt og renoveret huse i min fritid sammen med håndværkervenner. De har lært mig meget, og det har været så hyggeligt at bruge hænderne ved siden af fodbolden. Og nu, når jeg ikke længere lever af at spille fodbold, vil jeg gerne have en teoretisk uddannelse, så jeg kan få et job og tjene penge igen", smiler Johnny.

PROFESSIONEL FODBOLDSPILLER

”Min professionelle fodboldkarriere var en kæmpe kontrast til det miljø, jeg voksede op i, hvor jeg har lært at være ydmyg og kunne tale med alle ’slags’ mennesker. Jeg havde derfor lidt svært ved at identificere mig med den dyre og nogle gange også dovne konkurrence-livsstil sammenlignet med min opvækst med fællesskab i centrum”, fortæller Johnny og giver et eksempel:

Johnny var fx rigtig glad for sin Ford Mondeo, men da han første dag parkerede den til træning i FCK, skete det blandt de øvrige spilleres Porscher, BMW’er, Mercedes’er og Ferrari’er og med undrende skæve smil til ham og hans fine Ford Mondeo. Det var kun et af mange eksempler på, at Johnny ikke følte, at han delte værdierne i klubben.

FOTO: BO ANSTRUP

”Derfor var jeg heller ikke ret længe i FCK. Jeg savnede Jylland og flyttede i 2013 til Randers, hvor jeg skrev under på en 4-årig kontrakt. I dag bor jeg i Taulov, er medlem i Fredericia FC og spiller ca. 5 oldboys-landskampe om året. Det er bare så hyggeligt”, smiler Johnny og fortsætter:

”Jeg kunne nemt være blevet og have fået job i fodboldmiljøet i både Randers og Haderslev, men jeg hører bare hjemme i Fredericia”.

LANGSOM STARTER

Johnny har ifølge ham selv altid været lidt langsommere end sine jævnaldrende i sine yngre dage.

”Jeg spillede som ung i Fredericia KFUM og blev først professionel fodboldspiller som 23-årig. Jeg aftjente min værnepligt på Ryes Kaserne i Fredericia, mens jeg var på kontrakt i FC Fredericia, og jeg færdiggjorde min uddannelse, mens jeg var på kontrakt. Senere spillede jeg i Sønderjyske, FCK og Randers FC”, fortæller han, der også stoppede sin fodboldkarriere relativt sent:

”Måske blev jeg ved for længe, men når man kommer fra små kår, så ved man, at det er hårdt at tjene penge. Det nåede jeg heldigvis at prøve, inden jeg blev professionel. I dag kommer mange af de unge professionelle lige hjemme fra mor og far, så mange af dem får et chok, når deres professionelle

karriere slutter, og de skal til at arbejde for føden. De fleste danske fodboldspillere har jo ikke tjent nok til resten af livet efter en professionel karriere i Danmark”, forklarer Johnny, der selv glædede sig rigtig meget til at have weekendfri efter 17 år med kampe stort set hver weekend.

TILBAGE PÅ SKOLEBÆNKEN – OG I PRAKTIK

Uddannelsen som bygningskonstruktør tager 3,5 år inkl. 20 ugers praktik. Da Johnny gerne vil arbejde lokalt og selv er vokset op alment, kontaktede han Boligkontoret Fredericia og spurgte, om de mon kunne bruge en praktikant i 20 uger?

Og dét kunne de.

”Min opvækst med almene værdier om at være ydmyg, hårdtarbejdende og kunne snakke med alle har været en stor fordel for mig generelt og især i min tid hos Boligkontoret Fredericia. Jeg er overrasket over, hvor meget man tager hånd om den enkelte beboer”, forklarer Johnny, der har været rigtig glad for den store beboerkontakt.

”Ja, her fik jeg virkelig også pudset mine kommunikative evner af”, smiler Johnny med tanke på nogle af de ting, han lærte under sin uddannelse som sælger i den lokale sportsbutik, Østergaard Sport i Gothersgade, hvor der nu ligger en dametøjsbutik.

PRAKTIKANT-OPGAVER

I sin praktikperiode hos Boligkontoret Fredericia har Johnny både arbejdet ved skrivebordet med projekter og haft en del beboerkontakt ifbm. store renoveringer og genhusninger.

”Jeg har også siddet med større driftsopgaver, udbudsmaterialer ift. at hente tilbud med samt ad hoc-opgaver. Og så har jeg været med til byggemøder og mangelgennemgang i fx afdeling 402 Holbergshaven, ligesom jeg har haft ansvaret for udbudsmateriale i forbindelse med renoveringen af de 27 opgange i afd. 313 Kirsebærhaven på Friggsvvej”, forklarer Johnny. ►

“Jeg synes, Fredericia er et rigtig dejligt sted at bo, og Boligkontoret Fredericia har mange fede lejemaal til billige penge. Og så er jeg blevet overrasket over den store medbestemmelse, man har i sin afdeling. Det er utrolig sympatisk”.

JOHNNYS KARRIERE

Ungdom

1988-1990
1991-2001

Fredericia KFUM
FC Fredericia

Senior

2002-2006
2006-2011
2011-2012
2012-2020
2021-

Hold

FC Fredericia
SønderjyskE
FC København
Randers FC
Fredericia KFUM

Kampe

93
101
7
259

Landshold

2010-2011

Danmark

3

Uddannelse

2020-2023
2023 feb.-juni

Studerende, Horsens University College
Praktikant, Boligkontoret Fredericia

FREMTIDEN

De ansatte i Boligkontoret Fredericias projektafdeling samt inspektørerne er uddannede bygningskonstruktører..

“Der er to retninger som bygningskonstruktør – den projekterende, der er meget stillesiddende, og så den udførende, hvor man ofte er ude på byggepladsen og i skurvognene. Jeg kan lide begge retninger, men når man skal vælge, så bliver det den udførende linje for mit vedkommende”, fortæller Johnny.

“Jeg håber, at jeg kan fortsætte med at arbejde i lokalområdet, da jeg har pendlet nok i mit liv. Det kunne være alment, hos en producent eller som rådgiver – bare virksomheden har et lige så godt arbejdsmiljø som her i Boligkontoret Fredericia, der er en fantastisk arbejdsplads også for praktikanter”, smiler Johnny.

Privat bor Johnny på en landejendom udenfor Taulov med sin bedre halvdel Charlotte og datteren Anine på 11 år.

NYT SENIORBOFÆLLESSKAB I DALEGGADE

24 seniorboliger på vej centralt i Fredericia, så snart puslespillet om hundreder af nye p-pladser er lagt

✓ DIREKTØR FINN MUUS

Mange boligorganisationer har de sidste par år været tvunget til at udskyde eller helt aflyse renoveringer pga. inflationen og stigende priser.

I Boligkontoret Fredericia har vi gennem det seneste år arbejdet på et seniorboprojekt på hjørnet af Dalegade, Fynsgade og Bjerggade, og i foråret fik vi en godkendelse af grundkapital til at opføre 24 seniorboliger på grunden.

FÆLLES GÅRDAREAL I MIDTEN

Byggeriet er planlagt som en såkaldt 'randbebyggelse' langs gaderne, så der bliver et gårdrum i midten, hvor vi vil prioritere området til et fælles, grønt opholdsareal.

Grundens størrelse og prioriteringen af fælles opholdsarealer bevirker, at der ikke er plads til parkeringspladser inden-

for bebyggelsen. Kommunen har dog meddelt, at de omkringliggende gader allerede er hårdt pressede af parkering for områdets nuværende beboere. Derfor afhænger vores byggetilladelse og den kommunale godkendelse af, om vi kan sikre tilstrækkelig parkering til beboerne i det kommende seniorbofællesskab.

BEHOV FOR NYT P-HUS?

Vi har flere afdelinger i området, hvor beboere allerede parkerer på gaderne. Derfor vurderer vi, at der til vores eksisterende boliger i området er behov for ca. 75 p-pladser.

Kanalbyen har desuden oplyst, at der er planer om endnu et nyt byggeri i området, hvortil der forventes et behov for ca. 160 p-pladser. Det vil, sammen med opførelse af vores seniorbofællesskab og eventuelle andre nye byggerier, være med til at forværre parkeringssituationen væsentligt.

Det betyder, at området om få år vil være så hårdt presset mht. parkering, at der er behov for et nyt parkeringshus med 300-400 p-pladser for at kunne tilgodese både nuværende og kommende beboeres behov for parkering.

Hvordan løser vi så den opgave?

Vi er i gang med at drøfte situationen med Fredericia Kommune om netop opførelsen af et parkeringshus. I den forbindelse er vi ved at undersøge, om eksterne operatører vil påtage sig den opgave.

FLERE BOLIGER PÅ VEJ?

Samtidig drøfter vi også, hvordan vi kommer videre med vores byggeri. Vi er nemlig nødt til at få tilladelse til at købe byggegrunde i området, så vi fx kan bruge grundene som midlertidige parkeringsarealer, indtil p-huset bliver opført.

Hvis ikke vi finder p-plads-løsninger, kan vi ikke opføre boliger på den nuværende grund – og så frygter jeg, at udviklingen af hele arealet langs Oldenborggade og Fynsgade på den anden side går fuldstændig i stå.

Vi arbejder videre med vores projekt i Dalegade, Fynsgade og Bjerggade, og vi håber at komme i mål med vores forslag og vision for udviklingen af området her i 2023.

SAMARBEJDE OG NETVÆRK GØR FORSKELLEN

Boligkontoret Fredericia går rigtig langt for at hjælpe de mest udsatte beboere og styrke fællesskabet for alle beboere. Og det kræver et enormt netværk og stærke samarbejdspartnere

✓ REDAKTØR JOAN GRØNNING

“**U** dover at leje boliger ud samt vedligeholde og bygge boliger, så tager Boligkontoret Fredericia også et boligsocialt ansvar. Både for at støtte dem af vores beboere, der har det sværest socialt og økonomisk, og for at genskabe noget af tidligere tiders fællesskabsfølelse i vores afdelinger”, fortæller direktør Finn Muus.

“Men vi gør det ikke alene. Vi samarbejder med en meget lang række aktører i Fredericia, lige fra kommunen og politiet til mange virksomheder samt hele civilsamfundet som fx Kirkens Korshær”.

I FREDERICIA VISER VI VEJEN

Danmarks største boligsociale helhedsplan i Fredericia er et rigtig godt eksempel på det. Her samarbejder Boligkontoret Fredericia og boli.nu med afdelingsbestyrelser i 41 afdelin-

Finn Muus, direktør, Boligkontoret Fredericia.

ger på tværs af hele byen og med Fredericia Kommune om at styrke fællesskaber og øge beskæftigelsen.

”Vi løser ikke kommunale opgaver, men vi træder til, når kommunens indsats ikke rækker, eller som et supplement til kommunens indsatser. En såkaldt ’fremskudt beskæftigelsesindsats’”, fortæller Finn Muus og giver et eksempel:

Hvis en langtidsledig eller udsat beboer fx bliver indkaldt til møde i jobcenteret eller får tilbudt et job, så kan medarbejderne i helhedsplanen støtte borgeren i at møde op og fastholde dem i jobbet. Eller hvis en ung er på vej ud i en kriminel bane, så kan medarbejderne hjælpe den unge med at søge jobs, tilbyde en praktikplads eller lignende.

38 MIO. KR. TIL AT LØFTE UDVALGTE BORGERE

Den store boligsociale helhedsplan har et budget på 38 mio. kroner, og pengene kommer fra Fredericia Kommune, Landsbyggefonden, Boligkontoret Fredericia og boli.nu’s dispositionsfond. Det er derfor ikke penge, der kommer fra Boligorganisationernes almindelige drift.

”På denne måde er vi med til at løfte vores borgere. Og jo bedre vores beboere har det, jo bedre har vores afdelinger det, og det giver grobund for fællesskaber, som er dna i den almene sektor. Vi vil have fællesskaberne tilbage i afdelingerne, hvor ressourcestærke beboere i fællesskab driver aktiviteter, men hvor ingen forpligtiger sig til mere, end de har overskud til”, forklarer Finn Muus.

”De ressourcestærke beboere er ofte voksne og seniorer, der jo heldigvis lever længere i dag, og som på et tidspunkt får flere timer tilovers, end de har haft tidligere. Personligt tror jeg, at det er dem, der i fremtiden vil være igangsættere og drivere af fællesaktiviteter. Og så er vi i Boligkontoret Fredericia klar til at støtte dem med økonomi, lokaler og vejledning”, forklarer og opfordrer Finn Muus.

Fælleshuset – den gamle gymnastiksal – på Købmagergades Skole er et godt eksempel. Her er der aktiviteter på vej som banko, stolegymnastik, foredrag, Fit for Kids og meget mere for beboere i de 13 afdelinger, der pt. er med i samarbejdet.

SAMARBEJDSPARTNERE

Boligkontoret Fredericia samarbejder med en lang række aktører i lokalområdet og på landsplan om at udvikle flere billige boliger og styrke beboerne og dermed både afdelingerne og Fredericia som by:

- Fredericia Kommune
- Psykiatrien
- Mind Your Own Business (MYOB)
- Dansk Røde Kors
- Ny mor i Danmark
- Hannerup Kirke
- Frivilligcenter Fredericia
- Dansk Flygtningehjælp
- Fredericia Tyrkisk Kulturforening
- Foreningen Korsvær
- Fredericia Jobcenter
- Fredericia Bibliotek
- Idræt i dagtimerne
- Sundhedsområdet
- Gadeteam Fredericia
- Politiet
- Business Fredericia
- Ungeenheden
- Sundhedsplejen
- Naturpark Lillebælt
- Familieafdelingen
- AOF
- Fødevarebanken
- Din Indgang
- Almue Retshjælpen
- SSP Fredericia
- Feriesjov
- Borgervejleder Fredericia
- Cool kids
- Head Space
- LVS-Landsforeningen af væresteder
- Ungdommens hus
- Fredericia Fritid
- Tryghedscirklen
- Fritidspas

BRAND I SKÆRBÆK

Husk altid at have en indboforsikring til at dække både indbrud og brand og evt. genhusning

I starten af juli var en uheldig beboer med en ukrudtsbrænder skyld i brand i et rækkehus på Skolevej i afdeling 515. Heldigvis forhindrede en hurtig indsats fra TrekantBrand branden i at brede sig til de øvrige rækkehuse i området, og ingen mennesker kom til skade.

Branden opstod, da beboeren ville brænde ukrudt på fliser og kom for tæt på et træskur, hvor en glød startede en brand, der hurtigt spredte sig til udhæng og tag.

Ved bladets deadline er sagen håndteret af brandmyndigheder og forsikringselskab, og både den uheldige beboer og naboen er genhuset, mens skadens omfang bliver vurderet.

HUSK ALTID EN INDBOFORSIKRING

Hvis den uheldige beboer har en indboforsikring, dækker den både indbo og genhusning – hvis ikke, så skal beboeren selv betale for begge dele. Som nabo til en brand, kræver det også en indboforsikring, hvis ens indbo og genhusning skal dækkes pga. brand hos naboen.

Husk derfor jævnligt at tjekke, om du har de rigtige forsikringer, som minimum en indboforsikring inkl. en ansvarsforsikring samt evt. en ulykkesforsikring. Også når du bor til leje.

Udlejers, her Boligkontoret Fredericias, forsikring dækker mursten, tag og installationer i boligen, men private ejendele, indbo og evt. genhusning bliver kun dækket, hvis man selv har en indboforsikring.

IKKE LEGETØJ

En ukrudtsbrænder er et værktøj, der skal bruges ansvarligt.

6 råd til brug af ukrudtsbrænder

- Ukrudt skal svitses, ikke brændes.
- Tjek, at du ikke efterlader gløder, der kan blusse op, når du går fra et sted til et andet.
- Hav altid vand i nærheden, og vand området efter – for en sikkerheds skyld.
- Hold god afstand til bygninger, hække, skure og andet, der kan brænde.
- Brug ikke ukrudtsbrænder, hvis det er tørt, eller det blæser.
- Tjek Brandfare.dk, inden du går i gang.
- Sørg for, at ukrudtsbrænderen er afkølet, inden du stiller den på plads.

Scan koden, og se video af rigtig brug af ukrudtsbrænder.

Har du nogensinde tænkt over, hvorfor den gade eller vej, du bor på, hedder som den gør? I dette nummer kigger LEJLIGHEDEN på historien bag gaderne indenfor voldene – i kommende numre gør vi det samme med gadenavne i vores afdelinger i resten af byen

REDAKTØR JOAN GRØNNING

Kun få byer i Danmark har så rig en historie og kulturarv som Fredericia. Det ses især i byens gade- og vejnavne.

I Fredericias gamle midtby er gaderne et tidligt eksempel på navngivning i grupper: I byens fornemme østlige del er gaderne opkaldt efter kongehuset (fx Kongensgade, Dronningensgade og Prinsensgade). I byens vestlige del er en gruppe opkaldt efter monarkiet selv og enkelte provinser (Danmark, Jylland, Skåne, Sjælland, Holsten og Slesvig). Gaderne midt i byen benævnt efter erhvervsforhold (fx købmænd, smede og bagere (Prinsessegade hed tidligere Bagergade). Og så viser byens status som fæstningsby sig ved gaderne Nørre Voldgade, Øster Voldgade og Sønder Voldgade.

FREDERIK III GRUNDLAGDE FREDERICIA

Det var Frederik III, der grundlagde byen, som fik navnet Bersodde efter området. Det blev hurtigt ændret til Fridrichsodde (opkaldt efter kongen) og i 1664 til Fredericia.

Kongen havde brug for et fæstningsværk, der kunne holde 'tysken' og andre væk fra Danmark – og her lå Fredericia strategisk godt, fordi den kunne beskyttes med volde, og selv kunne kongen få forsyninger ad vandvejen.

NEMT AT FORSVARE BYEN

Byens gader blev etableret i skakbræt-form, hvor gaderne løb i hhv. nord/syd og øst/vest. Det gjorde byen nemt at forsvare, fordi man kunne se fjenden på lang afstand.

Den gamle skakbræt-opbygning i 'firkanter' – også kaldet karréer – gør i dag, at mange af Boligkontoret Fredericias afdelinger indenfor voldene har adresser på flere gader. Fx afd. 408 Axeltorv, der ligger i karréen Købmagergade, Dalegade, Bjergegade og Jyllandsgade.

KANALBY

Frederik III lod sig også inspirere af Venedigs kanaler, og tidlige plantegninger viser, at Fredericia skulle have været en kanalby. Når kongen kom sejlede til byen, skulle han kunne sejle helt op til byens store pladser – bl.a. det nuværende Axeltorv, hvor der skulle opføres et slot, dengang byen var på tale som Danmarks nye hovedstad.

Sådan gik det som bekendt ikke, men en række af byens gadenavne vidner om kongelige ambitioner for Fredericia: Kongensgade, Dronningensgade, Prinsensgade, Prinsessegade, Kongensstræde, Købmagergade og Gothersgade.

TAK til Lokalhistorisk Arkiv/Museerne i Fredericia, Visit-Fredericia, Bjørn Westerbeek Dahls bog "Fredericia Fæstnings Historie" (bd 1, 2010) samt Morten Zieraus "Gade- og vejnavne i Fredericia Kommune – og historien bag dem" (2007), der kan lånes på dit lokale bibliotek eller via www.bibliotek.dk.

GADERNE INDENFOR VOLDENE

Ved du, hvilke konger, dronninger, prinser eller prinsesser, der er tænkt på ved gadenavngivning – og ved du, hvad Dalegade, Vendersgade og Gothersgade egentlig betyder, og hvorfor Kongens Punkt hedder, som den gør?

REDAKTØR JOAN GRØNNING

Gadenavnene indenfor voldene i Fredericia er primært opdelt i 2 grupper:

De 'kongelige' og 'landsdele', som den danske konge dengang regerede over, da byen blev grundlagt: Oldenborggade, Gothersgade, Norgesgade og Slesvigsgade. Og da kong Frederik III bestemte, at byen skulle have vold-beskyttelse, fik de navne efter verdenshjørnerne: Nørre Voldgade, Sønder Voldgade, Øster Voldgade og Vester Voldgade.

Lad os kigge på, hvorfor de gader, hvor Boligkontoret Fredericia har mange beboere, hedder, som de gør:

Torvegade
Axeltorv

Axeltorv hed oprindeligt Kongens Torv, fordi Kongen havde en plan om et kongeligt slot, børs og adelspalæer. Mangel på penge og interesse ødelagde dog den plan. I stedet blev pladsen dengang byens vigtigste handelstorv, og navnet refererer til vognhjulsets aksel, fordi man bragte alle varer til og fra torvet på vogne.

Bjergegade

Bjergegade hed tidligere Smedegade, fordi gader i den vestlige del af byen gav husly til borgerlige professioner såsom smedjer.

Dalegade

Dalegade blev populært kaldet Grønne-gade, måske fordi kun få benyttede gaden, så græsset ikke kunne holdes nede.

FREDERICIA LOKKEDE MED SKATTEFRIHED – OG STRAFFRIHED!

Kong Frederik III gav Fredericia – tidligere hed det Bersodde og Fridrichsodde – privilegier som skattefrihed, frihavnsfordele og to ugentlige torvedage for at lokke beboere til byen fra landet.

Byen skulle beskytte Danmark/Norge mod invasion fra syd op i Jylland og over Fyn og Sjælland. Fredericia blev en slags 'port' til Danmark.

I 1682 blev byen en 'fristad', så folk med andre religiøse trosretninger end den lutherske tro kunne flytte til byen. Det gjorde katolikker og jøder fx, og derfor har byen også i dag kirkegårde til disse trosretninger.

Samme forordning gav også 'asyl' til folk, der havde slået ihjel udenfor Danmark, eller som var gået fallit! Det betød, at straks de var indenfor voldene, så kunne deres fjender ikke gøre dem noget.

Danmarksgade

Danmarksgade hed tidligere Skånske Gade, indtil vi mistede Skåne. Så hed den Storegade og Algade, inden den fik sit nuværende navn.

Dronningensgade

Dronningensgade henviser til kongehuset for at afspejle rigets styre, og den blev tidligere kaldt 'Den Øverste Gade'.

Gothersgade

Gothersgade kommer fra, at de danske konger kaldte sig 'de venders og goters konge' indtil 1972, hvor goter var Gotland i Sverige.

Jyllandsgade

Jyllandsgade blev i nogle år kaldt Adelgade, Nyvejen eller Nygade efter at være blevet sat i stand i 1760. Senere blev den omdøbt til Jyllandsgade, måske fordi navnet blev ledigt, efter at den oprindelige Jyllandsgade i 1665 blev ændret til Vendersgade?

Kongensgade

Kongensgade var en af to hovedgader i Frederiksodde i 1650'erne sammen med Slesvigsgade. Begge gader var bredere end de andre gader indenfor voldene. Kongensgade var den absolut fornemste gade og bredeste gade i byen og endte mod nord i Kongens Port, der lå som point de vue for den lange gade.

Kongens Punkt er det sted, som kong Frederik III i 1650 havde udset Fredericias centrum. I krydset Oldenborggade og Kongensgade lavede kongen sit geometriske centrum. Herfra tegnede han det cirkeludsnit på 120 grader, som skulle danne grundlaget og udgangspunktet for byens opbygning. Nok det historisk vigtigste sted i byen. Se tegningen s. 15.

Kongensstræde

Kongensstræde blev tidligere kaldt Bleggade eller Blegstræde, hvor man forarbejdede hør.

Købmagergade

Købmagergade henviser til at gadenavne midt i byen henviste til indbyggeres erhvervsforhold, fx købmændene.

Nørre Voldgade

Nørre Voldgade beskriver selvfølgelig den nordligste vold, der beskyttede byen. Stykket vest for Kongensgade hed tidligere Borgergade, mens det øst for hed Slagtergade, der lå i byens yderste rand måske af hensyn til miljøgenerne?

Oldenborggade

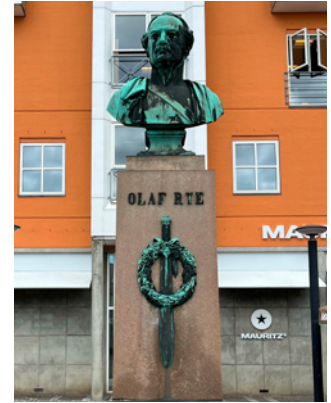
Oldenborggade henviser til fyrstedømmet Oldenburg, hvor datidens konger stammede fra. Faktisk blev kong Frederik III den sidste af de oldenborgske konger, da han var barnløs. Herefter sad den glücksborgske slægt på de danske troner, og vores nuværende dronning Margrethe II er også ud af denne slægt.

Prinsensgade

Prinsensgade med udsigt over vandet henviser igen til kongehuset for at afspejle rigets styre.

Sjællandsgade

Ryes Plads er opkaldt efter general Olaf Rye, der døde i slaget om Fredericia d. 6. juli 1849. Ifølge overleveringen sagde generalen aftenen før slaget til sine mænd: "Den, der er i Live i Morgen ved denne Tid, har Grund til at være glad". General Olaf Rye faldt selv kl. 3 under fremrykning til Ryttergrøften. På Nordre Kobbelsvej ligger Ryes Høj og 200 m nordfor står der en sten, hvor Olaf Rye faldt. I 1876 blev der rejst en buste af Olaf Rye på Ryes Plads.

Sjællandsgade

Sjællandsgade henviser igen til områder i kongens rige.

Vendersgade

Vendersgade henviser til et område i Nordtyskland, som den danske konge følte sig overlegen over. Venderne levede langs Østersøens sydkyst, og som tidligere havde nære forbindelser til Danmark.

GADE ELLER VEJ?

Huskereglen er, at der oftest er 'gader' i byer, mens 'veje' ofte findes på landet, hvor en 'vej' typisk (men ikke altid) går fra den ene by til den anden.

Gader er typisk i centrum af større byer, indrammet af facader. I mindre byer kan der dog ses 'bygader', mens man meget sjældent ser 'gader' i parcelhuskvarterer.

Alle gader indenfor voldene i Fredericia er derfor 'gader' – ikke 'veje'.

Gader med mange år på bagen hedder ofte noget, der viser dens geografiske placering som fx Nørre Voldgade. Andre ældre gader var opkaldt efter de aktiviteter i gaden fx Købmagergade.

Læs her om nogle af de nyeste tiltag i driften ude i afdelingerne i Boligkontoret Fredericia.

Af teknisk chef
Jørn Brynaa

SKRU IKKE NED FOR VANDTEMPERATUREN

Det kan være livsfarligt at sænke vandtemperaturen, fx fordi du vil spare på varmen

I det sidste års tid har mange danskere forsøgt at spare på deres forbrugsudgifter. Det er jo umiddelbart fornuftigt, men undgå at skru ned for temperaturen i vandvarmeren, hvis du har en sådan.

Det er vigtigt, at vandtemperaturen i vandbeholderen er mindst 55°C, da det forebygger udvikling af den dødelige Legionellabakterie, der giver en alvorlig type lungebetændelse med høj feber, hovedpine og muskelsmerter, præcis som ved en influenza.

• **Legionella smitter ved, at man indånder små vanddråber, der indeholder bakterien. Det kan fx ske under et brusebad.**

Legionellabakterier trives bedst i lunt og stillestående vand (20-50°C). Vandet skal derfor helst være helt koldt (under 12°C) eller helt varmt (+55°C).

Har du en varmtvandsbeholder til din bolig, skal du holde temperaturen på mindst 55°C. Temperaturen skal også være så høj, at det varme vand i hanen efter 5-10 sekunder er mindst 50°C. Og har du været væk i mere end 3-4 dage, så lad alle haner løbe i 5 minutter, når du er tilbage – både det kolde og det varme vand. På den måde får du skyllet eventuelle Legionellabakterier ud.

SPAR PÅ ANDEN MÅDE

Faktisk er der heller ikke ret meget at spare ved at sætte temperaturen ned i selve vandbeholderen – det batter langt mere at bruge mindre vand og skru ned for temperaturen på blandingsbatteriet, fx ved at tage kortere og knap så varme bade. Har du en lille varmeveksler – ikke en varmtvandsbeholder – så er ovenstående ikke aktuelt for dig.

Kilde: Teknologisk Institut

TJEK TEMPERATUREN

Sådan påvirker vandtemperaturen væksten af Legionella:

- 20°C: Legionella kan overleve, men er som oftest i et hvilestadie.
- 20 til 50°C: Legionella kan vokse – det optimale temperaturinterval er 35°C til 46°C.
- 50°C: Legionella kan overleve, men der sker ikke vækst.
- 55°C: Legionella dør indenfor 5-6 timer.
- 60°C: Legionella dør indenfor ½ time – øget risiko for kalkdannelse.
- 68°C: Legionella dør inden 2 minutter.

TRAMPOLIN – TILLADT ELLER EJ?

Flere beboere har kontaktet Boligkontoret Fredericia for at få tilladelse til at sætte en havetrampolin op. Men faktisk kræver det ingen godkendelse, fordi en havetrampolin i en have rent juridisk bliver anset som en 'løs genstand' på lige fod med fx havemøbler eller en grill.

Eneste krav er, at trampolinen er surret forsvarligt fast til jorden og står længst muligt væk fra naboskel – og selvfølgelig, at evt. skade pga. trampolinen er lejers ansvar.

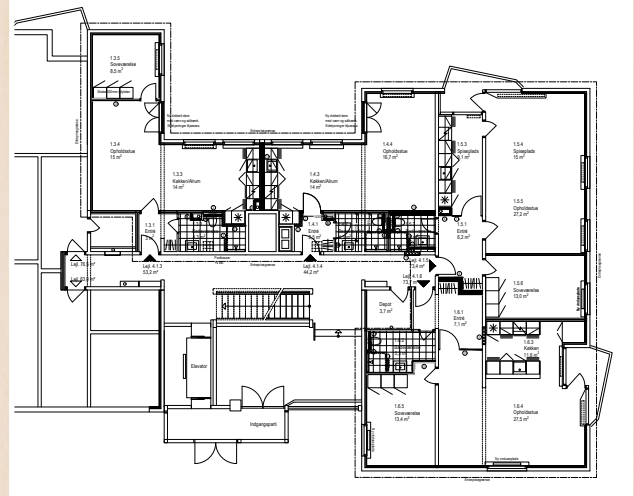
STØJ

Når dét er sagt, så skal brugere af en trampolin – børn som voksne – tage hensyn til naboer. Råb og skrig skal derfor begrænses, hvis det generer naboer. Og hvis naboer ikke kan tale sig til rette, så kan der rejses en 'sag'.

OBS

Husk altid at læse din afdelings Husorden inden indkøb af større ting. Hvis der fx står her, at afdelingen har besluttet, at trampoliner ikke er tilladt i din afdeling, så gælder ovenstående regler naturligvis ikke.

BOLIGER I TIDLIGERE LÆGEKLINIK

På Jernbanegade 4 er vi i gang med at planlægge ombygningen af den tidligere lægeklinik til 4 lejligheder

Klinikken har tidligere været 4 boliger, og nu er arbejdet med at tilbageføre den tidligere lægepraksis til 4 boliger startet.

Står du som boligssøgende til afdelingen, er du automatisk med i tilbudsrunder, når den starter, med mindre selvfølgelig, at at din søgning udelukkende omfatter boliger i toppen.

De nye lejligheder er indflytningsklare i januar 2024.

SERVICECENTER ÅBNINGSTIDER

• Ring fra kl. 7.00, hvis du har brug for råd, beboerservice eller har andre spørgsmål vedr. din bolig.

• Kl. 10.00-15.00 kan du tale med enten en boligrådgiver eller en medarbejder fra økonomi.

Telefontid:

- Mandag-torsdag 7.00-15.00.
- Fredag kl. 7.00-13.00.

Ringer du udenfor Servicecenterets åbningstid, bliver dit opkald videregivet til en vagttelefon.

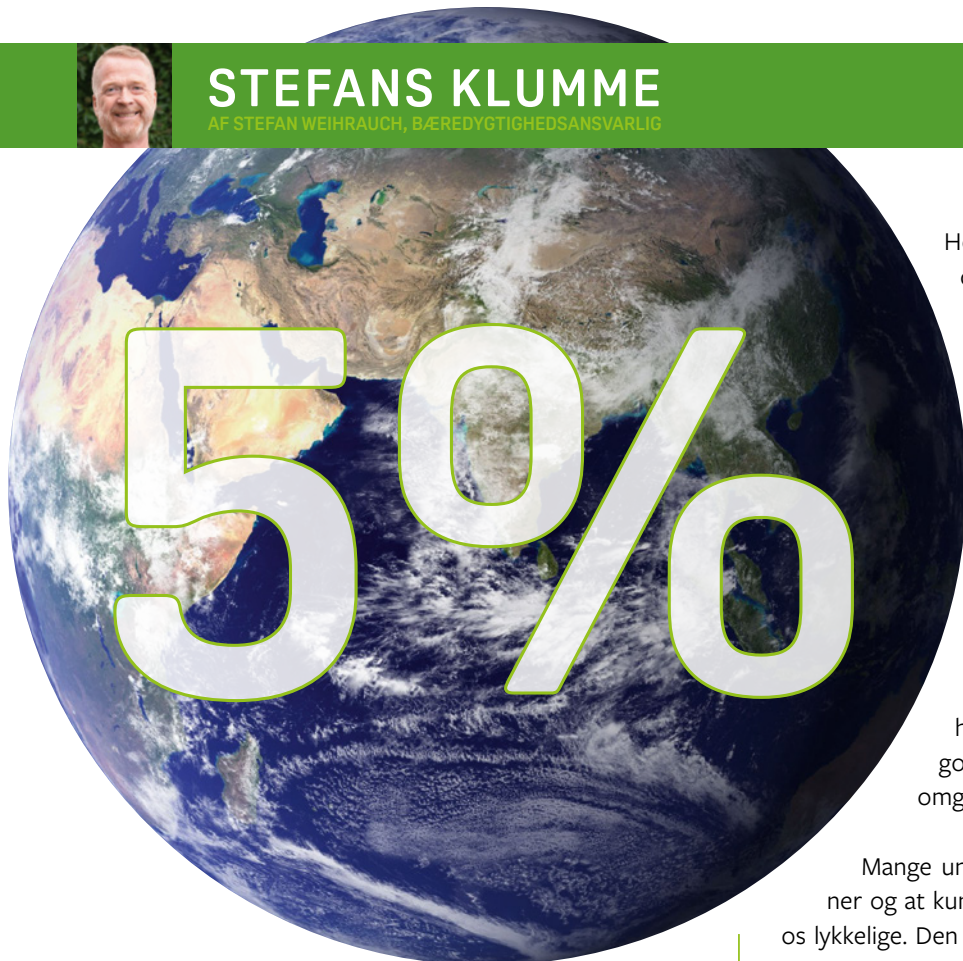

STEFANS KLUMME

AF STEFAN WEIHRAUCH, BÆREDYGTIGHEDSANSVARLIG

Vi er alle nødt til at nedsætte vores forbrug med 95%, hvis vi skal undgå en temperaturstigning på mere end de 1,5 grad, som forskere er enige om er det maksimale, jorden kan klare

Personligt har jeg glimtvis prøvet at kaste et blik over i hjørnet med de 5%. Jeg har prøvet at lave et simpelt billede for mig selv:

Hvis jeg fx har 10 par sko (hjemmesko, gummistøvler og sandaler tæller også med), så skulle jeg klare mig med én (1) sko! Ikke engang et par, men bare én sko...

Det kan jeg jo ikke, men det giver et meget godt billede af, at det nedsatte forbrug kommer til at gøre ondt på mig.

SKRÆMMENDE, MEN NØDVENDIG TANKE

For at være ærlig, så har jeg 16 par sko; så hvis jeg skulle leve som et menneske, der ikke ville ødelægge mine egne (og alle andres) levevilkår, kan jeg anvende 5%-reglen på min skole og nøjes med 0,8 par sko. Ok, lad os bare sige 1 helt par, som mange mennesker på jorden ville være tilfredse med.

Nu virker det jo ikke på den måde, at hvis jeg bare smider de 15 par ud, så er kloden reddet – forbruget er jo allerede sket, men de 15 par skulle aldrig have været købt.

Hele præmissen for regnestykket er, at jordens 9 mia. mennesker skal deles ligeligt om jordens ressourcer, og at vi må forurene lige meget. Det kan selvfølgelig ikke lade sig gøre 1:1, men det er dog den eneste rimelige forudsætning, man kan opstille for at lave regnestykket.

180 GRADER

Vi bliver nødt til at ændre vores opfattelse af rigdom og vækst 180 grader. Vores lykke som mennesker skal væk fra, hvad vi har og kan købe materielt, til hvilke relationer vi kan have: Hvor meget godt kan vi gøre for hinanden og for vores omgivelser?

Mange undersøgelser viser, at dét at have relationer og at kunne være noget for andre er dét, der gør os lykkelige. Den længstvarende undersøgelse fra Harvard-universitetet* om menneskelig lykke viste, at vores relationer og positive sociale forbindelser er det, der gør os mest lykkelige i livet – og de hjælper os til at leve længere. Altså at opretholdelse af kvalitetsrelationer er en meget stor fordel for vores fysiske og mentale sundhed og velvære.

*Tania Wiseman: "Retirement reinvented: How to find fulfillment later in life". The Atlantic, 5. juni 2023. *Læs artiklen, scan koden* →

FAKTA

Videnskaben tager udgangspunkt i, hvordan vejret har været siden den sidste istid for ca. 11.000 år siden. I den periode har mennesket fået rigtig meget succes ift. alle andre arter – og derfor konkluderer man helt simpelt, at det må være, fordi vi trives rigtig godt i det klima.

Problemet opstår ved, at vi trives så godt, at vi kommer til at ændre klimaet, og så bliver det værre at være menneske på jorden.

FN's 193 medlemslande blev i 2015 enige om at reducere CO₂-udledningen til atmosfæren, så gennemsnitstemperaturen på jorden ikke stiger med mere end 1,5 grad. Hvis der sker en større stigning, vil klimaet ændre sig radikalt og konsekvenserne være uoverskuelige.

Problemet er, at man ikke har kunnet føre planen ud i virkeligheden. Desværre.

Det viser sig fx ved, at Earth Overshoot Day – "Jordens overforbrugsdag" – kommer tidligere og tidligere hvert år. Altså den dag, hvor vi har opbrugt de fornybare ressourcer i fx fiskeri, skovproduktion og græsningsområder.

Og nej, jeg har ikke bare taget hippie-hatten på og tændt røgelsespindene; der er behård og faktisk forskning bag.

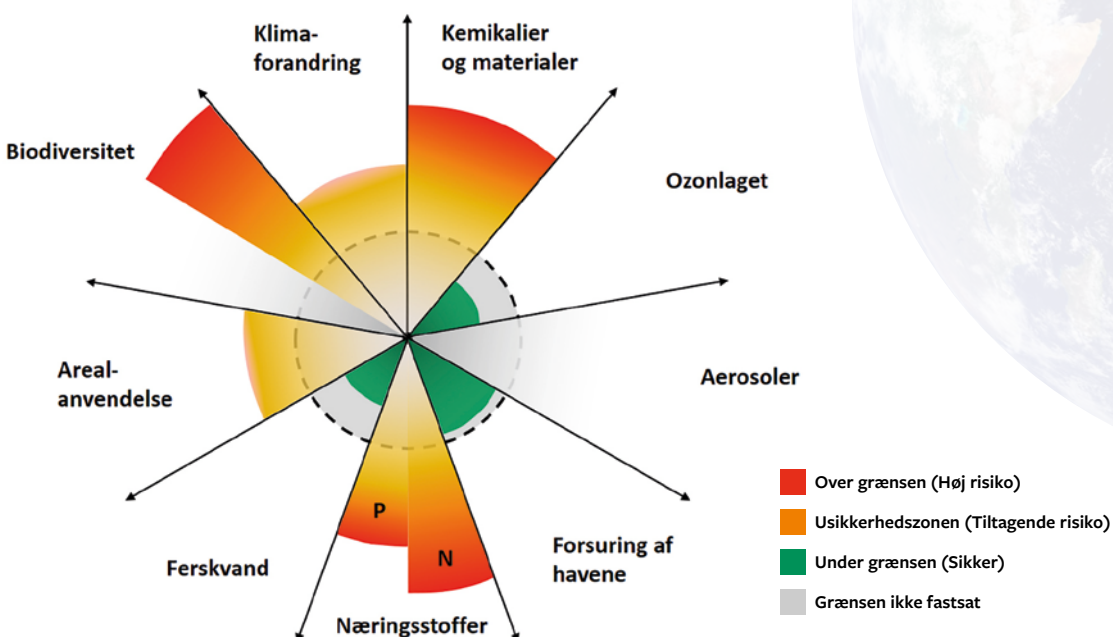
9 ÅRSAGER

For at kunne måle på de øvrige menneskeskabte faktorer, der påvirker jordens klima negativt, taler man om begrebet "Planetære grænser". Det er de udsving i påvirkning, som jorden godt kan optage, uden at klimaet ændrer sig. Men hvis de overskrides, tror man ikke, at det kan 'repareres', og klima og levevilkår vil for altid være forandret.

Forskningen indenfor planetære grænser omfatter 9 processer eller komponenter:

- 1) klimaforandringer
- 2) alle former for menneskeskabt forurening
- 3) nedbrydning af ozonlaget
- 4) forurening af atmosfæren med partikler
- 5) forsuring af havet
- 6) biokemiske kredsløb med udslip af kvælstof og fosfor til miljøet
- 7) forbrug af ferskvand
- 8) fældning af skov (arealanvendelse /land-system change)
- 9) biodiversitet, tab af arter (biosfærens integritet).

Planetære grænser-initiativet stammer fra Stockholm Resilience Centre i 2009 med professor Johan Rockström i spidsen. Man bruger nedenstående figur til at illustrere, hvor godt eller skidt det ser ud for hver enkelt af de 9 processer. Men "hov!", vil den opmærksomme læser måske sige: "Hvor var det lige, de 5% kom fra?".

De 5% beregnes ud fra den samlede globale udledning af CO₂ – af alt, hvad vi forbruger: fra sko og tøj samt mad og huse til ikke mindst biler/transport og computerspil – altså hele vores samlede forbrug. Hvis alle mennesker på jorden skal have den samme mængde forbrug (og dermed CO₂) til rådighed, er vi som danskere allerede rigtig langt foran og bliver nødt til at reducere forbruget voldsomt, hvis vi vil være med til at tage kollektivt ansvar for jorden.

HVAD KAN VI SÅ GØRE – HVER ISÆR?

Vi kan jo købe mindre og bruge dét, vi har, helt op.

Og så skal vi ændre vores tankegang, så vi begynder at se 'velstand' som at have det godt med sig selv og andre – og ikke om espressomaskiner og alufølge.

Nu tænker du måske (ligesom jeg): "den sang har jeg hørt før". Og det passer også; der er bare ikke andre sange at spille, så også her er udvalget blevet begrænset.

Læs evt. også den spritnye bog "Efter Festen" af Bjarke Dahl Mogensen (politisk chef i Socialdemokratiet) og Rune Detlif Baastrup (Direktør i Teknologirådet/DeltagerDanmark); den gør op med tanken om, at vi kan blive med at have økonomisk vækst, netop fordi der simpelthen ikke er ressourcer nok.

Få stabilt fibernet fra 199,-/md.

Med fibernet fra EWII får du stabilt og hurtigt internet - uanset hvor mange, der er på internettet samtidig. Hos EWII får du 100 % tilfredshedsgaranti, ingen binding, gratis tilslutning og oprettelse samt døgnåben support. Og som beboer i Boligkontoret Fredericia, får du endda rabat.

**Se om du kan få fibernet på ewii.dk
eller ring til os på 70 55 55 57**

100/100 Mbit/s

199,-

pr. md. inkl.
wifi-router

